

СУЧАСНИЙ СТАН СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Юхимець В. В., магістрантка
Науковий керівник: Овдіюк О.М., к.е.н., доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень.

Сільське господарство – це одна з сфер, яка має виробничий характер та спеціалізується на вирощуванні сільськогосподарських культур та розведенням тварин. Є однією з провідних галузей економіки в нашій країні. Основне завдання сільського господарства полягає в тому, щоб забезпечити продуктами харчування населення та постачати сировину для промисловості [1].

Варто зазначити, що спостерігається тенденція до зростання врожайності, що забезпечує країні збільшення доходної частини та стабільність аграрного сектору. Станом на 2023 р. аграрії намолотили близько 58,4 млн. тон зернобобових культур. Ця рекордна врожайність була спричинена сприятливими погодними умовами.

Основний зміст. Варто зазначити, що сільське господарство може спричиняти негативний вплив на навколишнє середовище. Як результат, з кожним роком збільшується негативний вплив на навколишнє середовище, який можна прирівняти до екологічно небезпечних галузей. Згідно з даними Держстату України і Міністерства довкілля та природних ресурсів України, частка сільськогосподарських угідь в Україні становить майже 42 млн. га, або близько 70 % від загального земельного фонду України. Майже половина з цих земель, використовується сільськогосподарськими підприємствами решта, зазвичай, використовується господарствами населення. Так, рівень розораності земель у корпоративному секторі ще у 2005 р. становив майже 90 % і з того часу мав тенденцію до збільшення по всій території України. Це спричиняє негативний

вплив на ґрунт, а саме – деградацію ґрунтів. Як наслідок, ґрунт втрачає свої природні властивості [2].

Однією з найбільших проблем у сільському господарстві на сьогоднішній день є вирощуванням монокультур. Монокультура – це спосіб вирощування на одній ділянці лише комерційно привабливої однієї культури, не використовуючи сівозмін. Також, поняття монокультування використовується і в тваринництві, наприклад, вирощування та розведення лише одного виду тварин: корів, свиней, вівців тощо. Найбільш розповсюдженими монокультурами в Україні є пшениця, кукурудза, соя та ріпак. А з огляду на велику розораність за останні 10 років все частіше почали використовувати на таких землях соняшник. Варто зазначити, монокультури спричиняють погіршення стану довкілля [4]. Таким чином, до ознак погіршення стану ґрунту, можемо віднести деградацію та розорення, зниження шару гумусу, нашестя шкідників, надмірне використання пестицидів, надмірне використання води.

Для того, щоб задовільнити потреби сучасного людства, не підставляючи майбутні покоління та для збереження сільського господарства, комісією Організації Об'єднаних Націй було узгоджено концепцію сталого розвитку. Концепція сталого розвитку базується на п'яти ключових принципах:

- людство може надати розвитку справді сталий і довгостроковий характер, щоб потреби людей, які живуть сьогодні, могли бути задоволені без шкоди для здатності майбутніх поколінь;
- обмеження, які існують у сфері використання природних ресурсів, є відносними. Вони пов'язані з сучасною технологією та соціальною організацією, а також із здатністю біосфери до самовідтворення;
- необхідно задовольняти базові потреби всіх людей і надавати їм можливість реалізувати свої прагнення до багатшого життя. Без цього стабільний і довгостроковий розвиток був би неможливим. Бідність є однією з головних причин екологічних та інших катастроф і бідність є широко поширеним явищем у всьому світі;

- необхідно адаптувати умови життя людей, які споживають надлишок ресурсів (грошових і матеріальних), до екологічного потенціалу Землі, особливо в частині споживання енергії;
- масштаб і швидкість зростання населення повинні бути сумісні з продуктивним потенціалом мінливих глобальних екосистем планети [3].

Висновки та пропозиції. Отже, сучасний стан сільського господарства потребує особливої уваги в контексті сталого розвитку. Варто зазначити, що на сьогодні переважна більшість земель піддаються руйнації. Необхідність дотримання концепцій сталого розвитку, в такий спосіб, сприятиме мінімізації негативного впливу на Землю на сучасному етапі та в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Риковська О., Фраєр О., Михайленко О. Аналіз стану сільського господарства України та імплементація нормативно-правових актів ЄС, дотичних до аграрних та доквіллєвих питань. За ред. М. Белкіна, А. Даниляк. Київ: ГО "Екодія". 2024. 22 с.
2. Чебанко О., Цикало Н. Основи екології: навч. посіб. Олександрівка. 2014. 87 с.
3. Корінець Р. Сільський розвиток: навч. посіб. Київ. 2023. 157 с.
4. Монокультура та її роль у сільському господарстві. *EOS DATA ANALYTICS*: веб-сайт. URL: <https://eos.com/uk/blog/monokultura/> (дата звернення: 05.09.2024)